

Studiestöd

15

Förslag till statsbudget för 2004

Studiestöd

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	5
2	Lagförslag.....	7
2.1	Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).....	7
3	Utgiftsområde 15 Studiestöd.....	9
3.1	Omfattning.....	9
4	Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd.....	11
4.1	Budgetförslag	11
4.1.1	25:1 Studiehjälp m.m.	11
4.1.2	25:2 Studiemedel m.m.....	12
4.1.3	25:3 Studiemedelsräntor m.m.....	13
4.1.4	25:4 Rekryteringsbidrag	14
4.1.5	25:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	15
4.1.6	25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	16
4.1.7	25:7 Bidrag till vissa organisationer m.m.....	17

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	5
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 15 Studiestöd	10
3.2 Härledning av ramnivå 2004-2006.....	10
4.25:1 Anslagsutveckling för Studiehjälp m.m.	11
4.25:1 Härledning av anslagsnivå 2004-2006	12
4.25:2 Anslagsutveckling för Studiemedel m.m.	12
4.25:2 Härledning av anslagsnivå 2004-2006	13
4.25:3 Anslagsutveckling för Studiemedelsröntor m.m.	13
4.25:3 Härledning av anslagsnivå 2004-2006	14
4.25:4 Anslagsutveckling för Rekryteringsbidrag	14
4.25:4 Härledning av anslagsnivå 2004-2006	15
4.25:5 Anslagsutveckling för Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk.....	15
4.25:5 Härledning av anslagsnivå 2004-2006	16
4.25:6 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studiesociala ändamål	16
4.25:6 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden.....	17
4.25:6 Härledning av anslagsnivå 2004-2006	17
4.25:7 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa organisationer m.m.	17
4.25:7 Härledning av anslagsnivå 2004-2006	18

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395) (avsnitt 2.1 och 4.1.2),
2. godkänner att under 2004 lån tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett belopp om 130 500 000 000 kronor (avsnitt 4.1.3),
3. bemyndigar regeringen att under 2004 för ramanslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 000 000 kronor efter 2004 (avsnitt 4.1.6),
4. för budgetåret 2004 anvisar anslagen under utgiftsområde 15 *Studiestöd* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	Anlagstyp	
25:1 Studiehjälp m.m.	ramanslag	3 102 400
25:2 Studiemedel m.m.	ramanslag	11 441 185
25:3 Studiemedelsräntor m.m.	ramanslag	5 833 411
25:4 Rekryteringsbidrag	ramanslag	1 394 507
25:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	ramanslag	61 520
25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	ramanslag	28 073
25:7 Bidrag till vissa organisationer m.m.	ramanslag	63 759
Summa		21 924 855

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs att punkt 10 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

10. Den som *betalar tillbaka* studielån eller återbetalningspliktiga studiemedel enligt både studiestödslagen (1973:349) och den nya lagen kan begära att äldre lån läggs samman med nya lån och att de sammanlagda lånen betalas tillbaka enligt bestämmelserna i den nya lagen. Sammanläggningen skall börja tillämpas året närmast efter det år då låntagaren begärt att lånen skall läggas samman. Sammanläggningen skall ske vid kalenderårsskiftet enligt följande. En gemensam återbetalningstid bestäms för det sammanlagda lånet i enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 4, 9 och 10 §§ i den nya lagen. För återbetalning av det sammanlagda lånet skall bestämmelserna i 4 kap. i den nya lagen även i övrigt tillämpas. Regeringen eller den myndighet som

Föreslagen lydelse

10. Den som *har beviljats* studielån eller återbetalningspliktiga studiemedel enligt både studiestödslagen (1973:349) och den nya lagen kan begära att äldre lån läggs samman med nya lån och att de sammanlagda lånen betalas tillbaka enligt bestämmelserna i den nya lagen. Sammanläggningen skall börja tillämpas året närmast efter det år då låntagaren begärt att lånen skall läggas samman. Sammanläggningen skall ske vid kalenderårsskiftet enligt följande. En gemensam återbetalningstid bestäms för det sammanlagda lånet i enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 4, 9 och 10 §§ i den nya lagen. För återbetalning av det sammanlagda lånet skall bestämmelserna i 4 kap. i den nya lagen även i övrigt tillämpas. Regeringen eller den myndighet som

regeringen bestämmer får dock föreskriva att årsbeloppet enligt 4 kap. 14 § första stycket i den nya lagen får sättas ned till ett belopp som är lägre än fem procent av låntagarens inkomst eller från och med det år då låntagaren fyller 50 år sju procent. Årsbeloppet skall dock alltid uppgå till minst fyra procent av låntagarens inkomst. Från och med det år då låntagaren fyller 50 år får tillägg till inkomsten göras för förmögenhet. Avskrivning av lån som har lagts samman skall i fråga om lån som lämnats enligt den gamla lagen ske enligt 8 kap. 9, 10 och 12 §§ i den gamla lagen och i fråga om lån som lämnats enligt den nya lagen ske enligt 4 kap. 25 § i den nya lagen.

regeringen bestämmer får dock föreskriva att årsbeloppet enligt 4 kap. 14 § första stycket i den nya lagen får sättas ned till ett belopp som är lägre än fem procent av låntagarens inkomst eller från och med det år då låntagaren fyller 50 år sju procent. Årsbeloppet skall dock alltid uppgå till minst fyra procent av låntagarens inkomst. Från och med det år då låntagaren fyller 50 år får tillägg till inkomsten göras för förmögenhet. Avskrivning av lån som har lagts samman skall i fråga om lån som lämnats enligt den gamla lagen ske enligt 8 kap. 9, 10 och 12 §§ i den gamla lagen och i fråga om lån som lämnats enligt den nya lagen ske enligt 4 kap. 25 § i den nya lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

3 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Samtliga anslag under utgiftsområdet hör till politikområdet Utbildningspolitik som presenteras under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar kostnader för olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier. Kostnader för förvaltningen av studiestöden, som huvudsakligen sköts av Centrala studiestödsnämnden (CSN), redovisas under utgiftsområde 16 politikområde Utbildningspolitik.

Inom utgiftsområdet anslås medel för studie hjälp i form av studiebidrag, inackorderings tillägg och extra tillägg för studerande inom främst gymnasieskolan, studiemedel i form av

studiebidrag, samt medel för räntesubventioner och avskrivning av studielån. Vidare anslås medel för rekryteringsbidrag vid vuxenstudier, bidrag vid korttidsstudier, bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk samt bidrag för studiesociala ändamål.

Vissa studiestöd är rättighetsstyrda. Detta innebär att anslagsbelastningen, förutom av reglerna för lån och bidrag, främst är beroende av antalet studerande i utbildningar som ger rätt till studiestöd och de studerandes val av studiestöd. Bestämmelserna som reglerar rätten till studiestöd och återbetalningen av studielån finns främst i studiestödslagen (1999:1395) och studiestödsförordningen (2000:655) samt CSN:s tillämpningsföreskrifter. Bestämmelser om rekryteringsbidraget återfinns i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande och förordningen (2002:744) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande samt i CSN:s tillämpningsföreskrifter. Bidrag vid kortare studier regleras i förordningen (2001:362) om bidrag vid korttidsstudier.

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 15 Studiestöd

Miljoner kronor

	Utfall 2002	Anslag 2003 ¹	Utgiftsprognos 2003	Förslag anslag 2004	Beräknat anslag 2005	Beräknat anslag 2006
Politikområde Utbildningspolitik	20 668	21 060	20 211	21 925	21 793	23 051
Totalt för utgiftsområde 15	20 668	21 060	20 211	21 925	21 793	23 051

¹ Inklusive av riksdagen redan beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2004.

Tabell 3.2 Härledning av ramnivå 2004-2006.

Miljoner kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	21 600	21 600	21 600
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning	0	0	0
Beslut	-676	-496	-506
Övriga makroekonomiska förutsättningar	-48	-58	315
Volym	428	890	1 424
Överföring till/från andra utgiftsområden	14	35	35
Övrigt	608	-177	184
Ny ramnivå	21 925	21 793	23 051

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4 Anslag inom utgiftsområde 15

Studiestöd

4.1 Budgetförslag

4.1.1 25:1 Studiehjälp m.m.

Tabell 4.25:1 Anslagsutveckling för Studiehjälp m.m.

Tusental kronor

2002	Utfall	2 672 665	Anslags- sparande	90 049
2003	Anslag	3 010 960	Utgifts- prognos	2 994 530
2004	Förslag	3 102 400		
2005	Beräknat	3 216 900		
2006	Beräknat	3 347 720		

Anslaget finansierar studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg enligt studiestödslagen (1999:1395). Vidare finansierar anslaget – enligt särskild författning (CSNFS 1983:17) – ersättning till svenska elever utomlands för dagliga resor.

Studiehjälpen består av tre olika bidrag som kan lämnas till studerande i gymnasieskolan eller annan utbildning på motsvarande nivå. Studiebidraget är ett generellt bidrag och lämnas med 950 kronor per månad. Extra tillägg är ett behovsprövat bidrag som studerande från inkomstsvaga hushåll kan ansöka om. Likaså är det statliga inackorderingstillägget till studerande utanför det offentliga skolväsendet behovsprövat. För att stärka barnfamiljernas situation beslutade riksdagen efter förslag i budgetproposition för 2003 att utöka studiehjälpen till studerande i gymnasieskolan. Från och med den 1 januari 2003 kan studiehjälpen lämnas under tio månader per år istället för som tidigare nio månader.

Utgifterna är främst beroende av antalet ungdomar i åldern 16–20 år som studerar i gymnasieskolor eller motsvarande skolformer.

Anslagssparandet för 2002 beror på ett lägre antal studerande än beräknat. Anslagssparandet har bortförts genom indragning.

Regeringens överväganden

Enligt Statistiska centralbyråns befolkningsstatistik beräknas antalet ungdomar i åldern 16–20 år att öka det kommande budgetåret. Detta innebär att utgiften sammantaget ökar för studiebidraget, inackorderingstillägget och det extra tillägget med 91 miljoner kronor under 2004.

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för studiehjälpen till 3 102 400 000 kronor för budgetåret 2004.

Tabell 4.25:1 Härledning av anslagsnivå 2004-2006

Tusental kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	3 010 960	3 010 960	3 010 960
Förändring till följd av:			
Beslut	0	0	0
Övriga makroekonomiska förutsättningar	0	0	0
Volym	91 440	205 940	336 760
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	3 102 400	3 216 900	3 347 720

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.1.2 25:2 Studiemedel m.m.

Tabell 4.25:2 Anslagsutveckling för Studiemedel m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2002	10 252 794	536 607	
2003	10 834 219 ¹		10 041 545
2004	Förslag	11 441 185²	
2005	Beräknat	10 759 468	
2006	Beräknat	11 369 551	

¹ Inklusive av riksdagen redan beslutade anslag på tilläggsbudget och förslag på tilläggsbudget i samband med BP för 2004.

² 2 476 023 tkr avser statliga ålderspensionsavgifter för 2004, varav 457 459 är regleringsbelopp för år 2001.

Anslaget finansierar kostnader för studiemedel i form av studiebidrag samt pensionsavgifter.

Studiemedel består av bidrag och lån och vänder sig i huvudsak till de studerande som inte omfattas av studiehjälp eller rekryteringsbidrag till vuxenstuderande. Studerande med studiemedel finns främst inom högskola, kommunal vuxenutbildning, folkhögskola och yrkesutbildning.

Eftersom studiemedel till övervägande del är rättighetsstyrt är utgiften främst beroende av antalet studerande som beviljas studiestöd. Därutöver påverkas utgiftsnivån bl.a. av de studerandes studietakt, studietid samt uppgiven inkomst. Utgiften på anslaget påverkas också av den allmänna prisutvecklingen i samhället genom ersättningsnivåns koppling till prisbasbeloppet.

En jämförelse mellan anslag och prognos för budgetåret 2003 visar att prognosen ligger 792 miljoner kronor lägre än anslagsnivån. Skillnaden beror huvudsakligen på att antalet studie-

medelstagare på grundskole- och gymnasial nivå beräknas bli lägre än tidigare gjorda bedömningar. Överströmningarna till studiemedel med det högre bidraget från de tidigare sökbara vuxenstudiestöden beräknas bli lägre innevarande år jämfört med tidigare gjorda bedömningar. Det under 2002 uppkomna anslagssparandet beror dels på att anslagssparande från 2001 inte förbrukats, dels på att antalet studiemedelstagare med det högre bidraget blivit lägre. Anslagssparandet har bortförts genom indragning.

Regeringens överväganden

Regeländring

Regeringens förslag: I övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395) skall en ändring göras för att möjliggöra för de som har studielån i flera lånesystem att lägga samman lånen på ett tidigare stadium.

Skälen för regeringens förslag: Den 1 juli 2001 infördes det nya studiemedelsystemet och återbetalningar enligt den nya ordningen har nu påbörjats. Under en övergångsperiod finns det många personer som har lån i mer än ett studiestödssystem. För att underlätta återbetalningen för dessa personer finns det därför en möjlighet att lägga samman lånen

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har regeringens uppdrag att noga följa det nya systemet. Vid denna uppföljning har CSN uppmärksammat att punkt 10 i övergångsbestämmelserna till studiestödslagen om möjlighet till sammanläggning av lån tagna i olika lånesystem utformats otydligt. CSN har uppmärksammat att bestämmelsen behöver ändras så att det klart framgår att sammanläggning kan medges innan återbetalningsskyldigheten inträder. På så vis kan låntagaren undvika amortering i olika lånesystem redan det första återbetalningsåret.

Förslaget är av teknisk karaktär och innebär inte någon egentlig förändring av studiemedelsystemet. Ändringen innebär inte någon kostnadsökning men administrationen förenklas och systemet blir mer överblickbart för den enskilde. CSN har beretts tillfälle att lämna synpunkter på

författningsförslaget. Ändringen skall träda i kraft den 1 januari 2004.

Anslagsnivå 2004

Studiemedelsanslaget följer utvecklingen inom utbildningssektorn och påverkas av de insatser riksdag och regering gör inom området. Som följd av att lärosätenas grundutbildningsanslag justerats, se Högskoleverksamhet, kapitlet Särskilda frågor, avsnitt 8.3.1 Anslagsberäkningar, kommer behovet av studiemedel att minska med drygt 60,6 miljoner kronor under 2004 och framåt.

I enlighet med regeringens förslag i 2003 års ekonomiska vårproposition har riksdagen beslutat om vissa besparingsåtgärder. Det högre bidraget i studiemedelsystemet kommer därför fr.o.m. 2004 inte att lämnas för studier på gymnasial nivå till dem som redan har en treårig gymnasial utbildning eller motsvarande utbildning. Gruppen erbjuds i stället repetitions- och kompletteringsstudier med den generella bidragsnivån. Förändringen medför minskade utgifter på 126 miljoner kronor 2004.

Studiemedlets ersättningsnivå är knuten till prisbasbeloppet, vilket innebär ökade utgifter med 200 miljoner kronor budgetåret 2004. Jämfört med anvisade medel i 2003 års statsbudget beräknas utgifterna dock att minska under 2004 med nästan 226 miljoner kronor beroende på ett lägre antal studiemedelstagare främst på grund- och gymnasienivå.

Antalet studerande vid polisutbildningen i Solna, Umeå och Växjö utökas under 2004. Studiemedelsanslaget förstärks därför med 3,1 miljoner kronor genom att det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:1 *Polisorganisationen* minskas med motsvarande belopp.

Anslaget för 2004 har engångsvis justerats upp till följd av att den preliminära inbetalningen av statliga ålderspensionsavgifter för 2001 understigit den av Riksförsäkringsverket fastställda slutliga avgiften.

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för studiemedel till 11 441 185 000 kronor för budgetåret 2004.

Tabell 4.25:2 Härledning av anslagsnivå 2004-2006

Tusental kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	11 034 219	11 034 219	11 034 219
Förändring till följd av:			
Beslut	-185 917	-198 229	-196 229
Övriga makroekonomiska förutsättningar	200 102	314 447	555 549
Volym	-226 093	-245 527	-239 644
Överföring till/från andra anslag	12 120	32 844	32 844
Övrigt	606 754	-178 286	182 812
Förslag/beräknat anslag	11 441 185	10 759 468	11 369 551

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.1.3 25:3 Studiemedelsräntor m.m.

Tabell 4.25:3 Anslagsutveckling för Studiemedelsräntor m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2002	4 782 648	792 919	
2003	5 245 224 ¹		5 537 525
2004	Förslag	5 833 411	
2005	Beräknat	6 052 929	
2006	Beräknat	6 529 531	

¹ Inklusivt av riksdagen beslutade anslag på tilläggsbudget i samband med bet. 2002/03:FiU24.

Anslaget uppfördes 2001 i samband med studiemedelsreformen och finansierar räntor på och avskrivningar av studielån som lämnats inom ramen för studiemedel, särskilt vuxenstudiestöd (svux) och särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa (svuxa). Anslaget belastas dessutom av avskrivningar av studielån som lämnats inom ramen för studiehjälpen enligt äldre bestämmelser. Anslaget belastas också av kostnader för avskrivning och inlösen av vissa studielån med statlig kreditgaranti i enlighet med kungörelsen (1961:384) om avskrivning av lån för studier eller på grund av att låntagaren avlidit eller varit varaktigt betalningsoförmögen.

Faktorer som styr utgifterna på anslaget är nyutlåning, ränteutveckling, prisbasbeloppsförändringar, återbetalningstakt och avskrivning av studielån. Ränteutgifterna beror också på den fordran som staten har på samtliga låntagare.

Utfallet på anslaget 2003 förväntas bli knappt 300 miljoner kronor högre än anvisade medel.

Underskottet täcks av anslagssparande från 2002.

Regeringens överväganden

Omfattningen av låneverksamheten bestäms främst av antalet studielåntagare och deras lånebenägenhet. Den 1 januari 2003 fanns knappt 1,7 miljoner studielån registrerade. Den samlade utestående skulden för alla typer av lån var 153,4 miljarder kronor fördelat på cirka 1,4 miljoner låntagare. Lån tagna efter 1988 finansieras genom att CSN tar upp lån i Riksgäldskontoret.

Regeringens förslag: Under 2004 får lån för studielån tas upp i Riksgäldskontoret för det samlade behovet intill ett belopp om 130 500 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: CSN:s totala upplåning hos Riksgäldskontoret (RGK) beräknas uppgå till cirka 120,5 miljarder kronor vid utgången av 2003 för studielån tagna fr.o.m. 1989. För budgetåret 2004 beräknas att ytterligare 10 miljarder kronor behöver lånas upp för studielån. Det samlade lånebehovet bedöms därmed uppgå till 130,5 miljarder kronor för budgetåret 2004.

En övervägande del av anslagsbelastningen utgörs av räntekostnader för lån tagna i RGK. Till följd av att den totala skuldstocken ökar varje år och att återbetalningarna ännu är relativt begränsade kommer också räntekostnaderna att öka. För budgetåret 2004 innebär detta att utgiften ökar med 530 miljoner kronor.

Upplåningsräntan för CSN för dessa lån är 4,57 procent 2003 och baseras på den ovägd genomsnittsnittsräntan av emissionsräntorna för RGK:s statsskuldsväxel och statsobligations-emissioner för de tre senaste åren. Denna ränta förväntas 2004 minska till 4,3 procent vilket innebär att utgifterna hänförliga till makroekonomiska förändringar beräknas sjunka med 281 miljoner kronor.

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för studiemedelsräntor m.m. till 5 833 411 000 kronor för budgetåret 2004.

Tabell 4.25:3 Härledning av anslagsnivå 2004-2006

Tusental kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	5 585 224	5 585 224	5 585 224
Förändring till följd av:			
Beslut	0	0	0
Övriga makroekonomiska förutsättningar	-281 064	-423 631	-335 992
Volym	529 251	891 336	1 280 299
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	5 833 411	6 052 929	6 529 531

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.1.4 25:4 Rekryteringsbidrag

Tabell 4.25:4 Anslagsutveckling för Rekryteringsbidrag

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2002	0	0	
2003	Anslag	1 778 992	1 328 984
2004	Förslag	1 394 507¹	
2005	Beräknat	1 610 737	
2006	Beräknat	1 651 136	

¹ 275 041 tkr avser statliga ålderspensionsavgifter.

Anslaget finansierar sedan den 1 januari 2003 kostnader för bidrag enligt lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstudier. Det nya rekryteringsbidraget skall komplettera studie-stödssystemet och kunna användas som ett verktyg i kommunernas uppsökande verksamhet för att stimulera till studier på grundskole- och gymnasienivå. Avsikten är att kommunerna skall rekrytera personer som är 25 år eller äldre med kort tidigare utbildning och som är eller riskerar att bli arbetslösa eller som har något funktionshinder. Uppgiften för kommunerna är också att bedöma om dessa personer har behov av kompletterande utbildning. CSN skall besluta om och ansvara för utbetalning av rekryteringsbidraget samt övrig administration.

Utgifterna är främst beroende av kommunernas förmåga och möjligheter att rekrytera vuxna till studier. Utgiften på anslaget påverkas också av den allmänna prisutvecklingen i samhället genom ersättningsnivåns koppling till prisbasbeloppet.

Utfallet på anslaget 2003 förväntas bli drygt 450 miljoner kronor lägre än anvisade medel. Detta är en följd av att kommunernas rekryteringsverksamhet inte nått upp i de volymer som tidigare bedömts vara möjligt. Omfördelning av medel från kommuner med rekryteringssvårigheter till kommuner med behov av ytterligare resurser är möjlig en gång under året. Rekryteringsbidraget till vuxenstuderande är i sin helhet ett bidrag och beloppen följer studiemedelsystemets totalbelopp.

Regeringens överväganden

Som följd av politiska prioriteringar i 2003 års ekonomiska vårproposition kommer den planerade uppbyggnaden av rekryteringsbidraget vid vuxenstudier att ske i en lugnare takt än det ursprungligen var tänkt. Detta innebär att den beräknade anslagsnivån för 2004 i budgetpropositionen för 2003 minskas med 700 miljoner kronor. Budgetåret 2005 beräknas dock anslagsnivån öka med 200 miljoner kronor jämfört med 2004.

Rekryteringsbidraget till vuxenstuderande är knutet till prisbasbeloppet, vilket innebär ökade utgifter med 33 miljoner kronor budgetåret 2004. Kommunerna kompenseras för sin medverkan inom ramen för det allmänna bidraget till kommunerna.

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för rekryteringsbidrag till 1 394 507 000 kronor för budgetåret 2004.

Tabell 4.25:4 Härledning av anslagsnivå 2004-2006

Tusental kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	1 778 992	1 778 992	1 778 992
Förändring till följd av:			
Beslut	-450 000	-257 124	-269 115
Övriga makroekonomiska förutsättningar	32 262	50 697	94 958
Volymer	33 253	38 172	46 301
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	1 394 507	1 610 737	1 651 136

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.1.5 25:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk

Tabell 4.25:5 Anslagsutveckling för Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Notering	Belopp
2002	Utfall	40 837	Anslags-sparande	22 496
2003	Anslag	60 520	Utgifts-prognos	44 173
2004	Förslag	61 520¹		
2005	Beräknat	61 520		
2006	Beräknat	61 520		

¹ 89 tkr avser statliga ålderspensionsavgifter för 2004.

Anslaget finansierar:

- bidrag enligt förordningen (1995:667) om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan för kostnader för resor och boende för döva och hörselskadade elever vid riksgymnasierna i Örebro, samt för elever vid Rh-anpassad gymnasial utbildning i Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå,
- utgifter enligt förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar för kostnader för dels anordnandet av sådan utbildning, dels deltagande i sådan utbildning.

De huvudsakliga faktorer som styr utgifterna på området är antalet elever. Vid beslut om bidrag enligt förordningen tas hänsyn till om eleven uppbär sjukersättning eller aktivitetsersättning. Budgeteringen under anslaget utgår från att ingen elev uppbär sådan förmån, vilket

förklarar både skillnaden mellan anvisade medel i 2003 års statsbudget och beräknad utgift 2003 samt det uppkomna anslagssparandet för 2002. Anslagssparandet har efter beslut av regeringen dragits in.

Regeringens överväganden

Under 2002 har 330 personer beviljats bidrag enligt förordningen om bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan. Omfattningen bedöms ligga på i stort sett samma nivå det kommande året, men ersättningsgraden kommer att öka till följd av riksdagens beslut (prop. 2000/01:96, bet. 2000/01:SfU15, rskr. 2000/01:257) om sjukersättning och aktivitetsersättning i stället för förtidspension. Beslutet om förtidspension och sjukbidrag trädde i kraft den 1 januari 2003 och innebär att den nya aktivitetsersättningen utgår tidigast från den 1 juli det år den försäkrade fyller 19 år. Detta innebär att utgiften på anslaget förväntas öka successivt fram t.o.m. 2005.

Anslaget har uppräknats med 1 miljon kronor budgetåret 2004 med anledning av Riksförsäkringsverkets beslut föregående år om reglering av statlig ålderspensionsavgift för 2000.

Mot bakgrund av ovanstående beräknar regeringen anslaget till 61 520 000 kronor för budgetåret 2004.

Tabell 4.25:5 Härledning av anslagsnivå 2004-2006

Tusental kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	60 520	60 520	60 520
Förändring till följd av:			
Beslut	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	1 000	1 000	1 000
Förslag/beräknat anslag	61 520	61 520	61 520

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.1.6 25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål

Tabell 4.25:6 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa studiesociala ändamål

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2002	Utfall	26 047	-363	
2003	Anslag	25 450		25 450
2004	Förslag	28 073		
2005	Beräknat	28 073		
2006	Beräknat	28 073		

Anslaget finansierar stöd till produktion av studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker. Anslaget disponeras av Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) som i samverkan med andra bibliotek skall förse synskadade och andra läshandikappade med litteratur. En jämförelse mellan anslag och utfall för 2002 visar att utfallet blev knappt 2 miljoner kronor högre än anvisade medel.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2004 beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 4 000 000 kronor efter 2004.

Tabell 4.25:6 Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Tusental kronor

	2002 utfall	2003 prognos	2004 beräknat	2005 beräknat	2006 – beräknat
Utestående förpliktelser vid årets början	461	3 529	3 500	-	-
Nya förpliktelser	3 529	3 500	3 500	-	-
Infriade förpliktelser*	461	3 529	3 500	3 500	-
Utestående förpliktelser vid årets slut	3 529	3 500	3 500	-	-
Erhållen/föreslagen bemyndiganderam	4 000	4 000	4 000	-	-

* Utgiftsutfall till följd av ingångna förpliktelser.

Regeringens överväganden

Utbyggnaden av högskolan sedan 1997 har inneburit ett ökat antal studenter vilket också lett till en ökning av antalet funktionshindrade i högskolan. Anslaget har under perioden inte tillförts nya medel. TPB har påpekat att detta ger problem för myndigheten och TPB har under ett antal år använt medel från myndighetens förvaltningsanslag för att finansiera läromedelsproduktion vilket lett till anmärkning från Riksrevisionsverket. Regeringens bedömning är att anslaget bör öka med 2 miljoner kronor för att tillgodose de studenter som har behov av anpassad studielitteratur. För ändamålet har 2 miljoner kronor förts från det under utgiftsområde 16 upptagna anslaget 16 25:72 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för budgetåret 2004 till 28 073 000 kronor.

Tabell 4.25:6 Härledning av anslagsnivå 2004-2006

Tusental kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	25 450	25 450	25 450
Förändring till följd av:			
Beslut	0	0	0
Övriga makroekonomiska förutsättningar	623	623	623
Volymer	0	0	0
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 000	2 000
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	28 073	28 073	28 073

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

4.1.7 25:7 Bidrag till vissa organisationer m.m.

Tabell 4.25:7 Anslagsutveckling för Bidrag till vissa organisationer m.m.

Tusental kronor

2002	Utfall	57 605	Anslags-sparande	-2 472
2003	Anslag	39 959	Utgifts-prognos	36 488
2004	Förslag	63 759		
2005	Beräknat	63 759		
2006	Beräknat	63 759		

Anslaget finansierar bidrag vid studier under kortare tid.

Bidrag vid studier under kortare tid fördelas av Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus). Bidrag utgår för vissa studiecirklar, kortare kurser vid folkhögskola, viss kommunal och statlig vuxenutbildning samt vuxenutbildning för utvecklingsstörda. Bidraget är skattefritt och uppräknas årligen genom dess koppling till prisbasbeloppet. Anslagssparandet från 2002 beror främst på att TCO behövde längre tid än beräknat för att bygga upp kunskap kring regelverket och utveckla rutiner för hanteringen.

Regeringens överväganden

Hanteringen av stödformen närmare målgruppen har inneburit en avsevärd förbättring i rekryteringen till korttidsstudier. Under 2002 rekryterades drygt 13 000 fler än året innan stödet reformerades. Samtidigt har man anmält att många arbetstagare med kort tidigare utbildning och personer med funktionshinder inte kunnat beredas möjlighet till bidrag vid korttidsstudier

på grund av begränsade resurser. Mot bakgrund av detta kommer regeringen under kommande verksamhetsår att genomföra en satsning inom området i form av nya medel motsvarande 25 miljoner kronor. I satsningen ingår medel till administrationen motsvarande 1,2 miljoner kronor för att stärka LO, TCO och Sisus förutsättningar att hantera den större verksamheten. Finansieringen sker inom studie-stödsverksamhetens ramar.

Mot bakgrund av ovanstående beräknas kostnaden för budgetåret 2004 till 63 759 000 kronor.

Tabell 4.25:7 Härledning av anslagsnivå 2004-2006

Tusental kronor

	2004	2005	2006
Anvisat 2003 i 2003 års statsbudget¹	39 959	39 959	39 959
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0
Beslut	23 800	23 800	23 800
Överföring till/från andra anslag	0	0	0
Övrigt	0	0	0
Förslag/beräknat anslag	63 759	63 759	63 759

¹ Statsbudget enligt riksdagens beslut i december 2002, (bet. 2002/03:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut på tilläggsbudget under innevarande år.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel i 2003 års statsbudget. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning.